

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaosto
Etäkuuleminen 11.2.2022 kello 9.45.

HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle
valtion talousarvioksi vuodelle 2023.

Teema: Toimenpiteet sote-alan henkilöstön
riittävyys ja saatavuuden turvaamiseksi, sekä
palkkaratkaisun kustannukset julkiseen talouteen.

Mervi Flinkman, työvoimapolitiittinen
asiantuntija, Tehy ry

Antti Koskela, pääekonomisti, Tehy ry

- TEM:in 1.11.2022 ammattibarometrin mukaan 15 työvoimapula-ammattista kolme neljästä on sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteja.
- Sote-henkilöstön työvoimapulan korjaaminen vaatii koulutetun hoitohenkilöstön osalta **merkittävää palkkatason nostoa ja työolosuhteiden korjaamista**.
- Valtion talousarvioesityksessä ehdotetaan 2 500 uuden hoiva-avustajan kouluttamiseksi lähes 20 miljoonan euron lisäystä.
- **TEHY:** Hoiva-avustajien määrän lisääminen ei ratkaise lähihoitaja- ja sairaanhoitajapulaa ikäihmisten tehostetun palveluasumisen toimintayksiköissä.
- Kotihoitoon tarvitaan lisää ammattihenkilöitä. Yöaikaisen kotihoidon vahvistamisen on arvioitu lisäävän henkilöstön tarvetta 1.1.2023 lähtien yhteensä **654** henkilötyövuotta > valtaosa lähihoitajia.
- Perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon hoitotakuun tiukentaminen 14 päivään 1.9.2023 lähtien tulee edellyttämään lisähenkilöstön rekrytointia.

- Toimet työperäisen maahanmuuton lisäämiseksi sote-alalla ovat jääneet tällä hallituskaudella pääsääntöisesti tekemättä.
- EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevien ammattihenkilöiden, kuten sairaanhoitajien, tutkintojen tunnustamisen yhtenäinen käytäntö puuttuu edelleen.
- Tehy näkee positiivisena sen, että sosiaali- ja terveyshuollon henkilöstön saatavuuden ja riittävyys ohjelmalle ehdotetaan yhteensä 2 miljoonan euron rahoitusta. Sote-alan 'Hyvän työn edellytysten' -ohjelma käynnistetään ensi vuoden aikana tällä rahoituksella.
- Tehy kannattaa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulujen koulutuskorvausten (ns. harjoittelumaksut) siirtämistä ammattikorkeakouluista valtion varoista maksettavaksi, kuten talousarvioehdotuksessa esitetään.

- Lokakuussa 2022 on sovittu hyvinvointialueita koskevasta sosiaali- ja terveydenhuollon työehtosopimuksen (SOTE-sopimus) palkkaratkaisusta.
- SOTE-sopimuksen piiriin kuuluu noin 177 000 palkansaajaa. Sote-sopimuksen palkkasumma on noin 8,5 mrd euroa.
- Sote-sopimuksen palkkaratkaisuun sisältyy palkankorotusohjelma, jonka kustannusvaikutus vuodelle 2023 ylittää kesäkuussa sovitut palkankorotukset ja palkkaohjelman 1,5 %:lla > hyvinvointialueiden palkkakustannukset nousevat 1,5 % arvioituun nähden.
- Hyvinvointialueiden rahoitusta on lisättävä palkkaratkaisun johdosta aiemmin arvioidusta noin 120 miljoonaa euroa.
- Mahdolliset henkilöstön määrän lisäykset nostavat rahoitustarvetta.
- SOTE-sopimuksen palkkaratkaisuun sisältyy maaliskuussa 2023 maksettava kertaerä koronapotilaiden hoitoon valmiuslain aikana osallistuneille.
- Paikalliset neuvottelut kertapalkkion kohdentamisesta käydään todennäköisesti vasta alkuvuodesta 2023. Kertapalkkion saajien lukumäärä voi laajentua. Tämän takia KT:n arviota kertapalkkion kustannusvaikutuksesta on pidettävä vähimmäismääränä ja kustannuksen nousuun on syytä varautua.